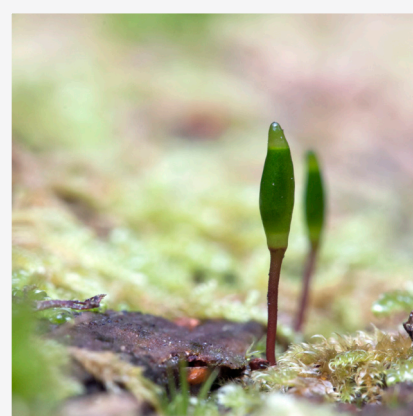

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Davik

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyperns utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0220148 Davik

Kommun: Nyköping

Områdets totala areal: 63,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden: Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

6270 - Silikatgräsmarker

6410 - Fuktängar

9080 - Lövsumpskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: De prioriterade bevarandevärdena i Natura 2000-området Davik är områdets silikatgräsmarker med dess population av trumgräshoppa. Fuktängarna med dess rika fågelliv, samt naturtypen naturligt näringsrika sjöar.

Motivering: Ett av få områden i Sörmland med trumgräshoppa.

Prioriterade åtgärder: Årligt bete eller slåtter, samt röjning av igenväxningsvegetation i

naturtyperna silikatgräsmarker och fuktängar.

Beskrivning av området

Området kring Davik domineras dels av Ludgosjöns norra del med sina vassar och strandängar samt ett par betesmarker av vilka ängsbacken norr om gården är den biologiskt sett mest värdefulla med över 250 kärlväxtarter, däribland de sällsynta arterna brokförgätmigej, parkmåra och sörmlandsdaggkäpa. Även svampfloran är intressant med flera ovanliga vaxskivlingar. Det finns också gott om gräshoppor, bland annat den sällsynta och rödlistade trumgräshoppan, som gynnas av ängsbackens beteshävd och det sydvända och solexponerade läget.

Fågellivet på strandängar och i Ludgosjön är intensivt, främst under rastperioderna vår och höst med många gäss, änder och vadare.

Trumgräshoppa

Trumgräshoppan är ingen habitatdirektivsart. Pga att denna lokal är en av knappt tio platser i länet med en population av trumgräshoppa och att arten är hotad och föremål för ett eget åtgärdsprogram behandlas arten ändå i denna bevarandeplan.

Trumgräshoppor uppträder ofta på tämligen vegetationsfattiga, alternativt ganska hårt nerbetade ytor på väl solexponerade platser, gärna med en topografi som erbjuder intensifierad solinstrålning. Hävdade torrbackar i sydläge verkar vara den vanligaste livsmiljön i dag. Goda lokaler har ofta tämligen låg (nerbetad) och eller sporadisk vegetation (torr och skarp miljö). Där kan man se parningsspelet där hanarna flyger omkring och exponerar sina bjärt färgade vingar, samtidigt som de frambringar ett smattrande läte. Honorna uppträder mer kryptiskt inne bland ansamlingar av spelande hanar. Vissa individer påträffas ibland i högre gräsvegetation och något fuktigare partier.

Det verkar som om lokalerna inte ska ligga i ett allt för öppet landskap. Kvarvarande populationer lever på mindre öppna marker som till stora delar är omgivna av skog och buskmark, vilket förmodas ge ett visst skydd och därigenom ett gynnsammare lokalklimat. Speciellt värdefullt kan det vara att det finns uppvuxen skog norr om ytan som skydd mot nordliga vindar. Spelflygsaktiviteten hämmas tydligt av för starka vindar. Trumgräshoppan bedöms vara extra känslig för kylig väderlek, och solfattiga somrar kan medföra att djuren inte hinner utvecklas, med utebliven reproduktion som följd.

Honorna tycks sakna flygförmåga och ses endast ta skutt på någon meter. Hanarna är duktiga flygare och kan förmodligen ta sig långt iväg. Det verkar dock som arten inte gärna lämnar ytor med lämplig biotop.

Lokalen för trumgräshopporna utgör den betesmark som ligger 300m norr om gården Davik och mer precist dess sydvästra hörn. Under inventering av arten vid Davik noterades 2003 ett 10-tal trumgräshoppor, 2004 noterades 4 hanar och 2005 noterades inga (dålig sommar). Inventeringen föreslår att tillfälligt minska betestrycket alternativt skydda det hörn där trumgräshopporna främst håller till, för att försöka få upp populationen. Delarna åt norr har nyligen huggits, med röjningsinsatser såsom viss markbränning och beten skulle man nog få arten att expandera i den riktningen.

Vad kan påverka negativt

Se under respektive naturtyp.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd

Området har miljöstödd.

Skötsel

I gräsmarkerna, årlig bete eller slåtter,röjning av sly vid behov. Skötselåtgärder för att gynna trumgräshoppan vid behov

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

Areal: 16,68 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturligt eutrofa sjöar med nate- eller dybladsvegetation. Vattnet är grumligt och stillastående. pH är vanligen >7. Sjöarna har en hög biologisk produktion och innehåller artrika växt- och djursamhällen. Sjöarna omges av breda bladvassbälten. Vid Davik utgör denna naturtyp Ludgosjöns norra vik.

Bevarandemål

Arealen Naturligt näringsrika sjöar ska vara minst 16,68 ha. Vattenkvaliteten ska vara god och den antropogena belastningen av närsalter, miljögifter och grumlande ämne ska vara liten.

Negativ påverkan

- Den öppna vattenytan minskar på grund av hög närsalthalt och igenväxning
- Reglering av sjöns vattennivå eller annan förändring av hydrologin och vattenkvalitet som leder till att sjöns yta minskar
- Muddring, grävning, utfyllning eller annan åtgärd som kan medföra att bottenförhållanden påverkas negativt och ge ett ökat näringsläckage
- Upplag av schakt- och muddermassor i strandnära områden eller i vassar innebär ökad näringstillförsel under lång tid
- Läckage av näringsämnen till sjön
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet
- Exploatering av området i form av bebyggelse, bryggor eller andra anläggningar
- Upphörd hävd och/eller skogsplantering på omkringliggande betesmarker ökar igenväxningstakten i strandzonen
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar

Bevarandeåtgärder

Kontrollera vattenkvaliteten med avseende på kemiska och biologiska parameterar.
Kontrollera vassens utbredning.

Bevarandetillstånd

Kunskap saknas.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 5,09 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Torra till friska gräsmarker i låglandet med lång kontinuitet av betesdrift. Markerna kan i tidigare skeden även varit hävdade genom slåtter. De är mer eller mindre ogödslade och har en artrik vegetation av hävdgynnade kärlväxter och svampar.

Daviks betesmarker är belägna utmed de sydvända och solexponerade höjderna norr om gården Davik och är väldigt artrika med främst växtarter gynnade av lång hävd.

Bevarandemål

Arealen silikatgräsmark ska vara minst 5,09 ha, öppen med ett glest träd och buskskikt. Gräsmarken ska vara starkt präglad av bete eller slåtter. Stora öppna solexponerade ytor ska förekomma. Förekomsten av träd och buskar som kan bedömmas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärlväxtfloran ska vara artrik med ett stort inslag av hävdgynnade och typiska arter. Förekomsten av örnbräken och hundkex ska vara liten. Trumgräshoppa ska finnas i en livskraftig population.

Negativ påverkan

- Minskat eller upphört bete som kan medföra igenväxning av öppna ytor
- Tillskottsutfordring som kan ge lokal kväveanrikning till nackdel för känslig flora
- Gödsling med handelsgödselmedel eller insåning av vallväxter
- Avverkning av värdefulla träd och buskar i annat än naturvårdande syfte
- Bebyggelse eller annan exploatering som innebär att hela eller delar av hagen måste tas ur drift
- Dikning eller andra åtgärder som kan förändra hydrologin i området

Bevarandeåtgärder

Årlig bete eller slåtter. Skötselåtgärder för att gynna trumgräshoppa vid behov.

Bevarandetillstånd

Gynnsam.

6410 - Fuktängar

Areal: 9,43 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hävdpräglade fuktängar med blååtäl eller starr. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Hävdgynnade arter skall finnas. Daviks fuktängar är belägna i norra delen av Ludgosjön och utgörs av betade strandängar mellan sjön och Aspa samhälle. Lokalen är väldigt viktig för rastande flyttfåglar, främst olika arter av gäss, änder och vadare.

Bevarandemål

Områdets fuktängar ska vara minst 9,43 ha. Området ska vara öppet och starkt präglad av bete eller slåtter. Förekomsten av träd och buskar som kan bedömmas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärnväxtfloran ska vara artrik med ett stort inslag av hävdgynnade och typiska arter. För naturtypen fuktängar typiska fågelarter ska häcka eller uppehålla sig i området.

Negativ påverkan

- Minskat eller upphört bete som kan medföra igenväxning av öppna ytor
- Tillskottsutfordring som kan ge lokal kväveanrikning till nackdel för känslig flora
- Gödning med handelsgödselmedel eller insåning av vallväxter
- Avverkning av värdefulla träd och buskar i annat än naturvårdande syfte
- Bebyggelse eller annan exploatering som innebär att hela eller delar av hagen måste tas ur drift
- Dikning eller andra åtgärder som kan förändra hydrologin i området
- Påverkan på fuktängen vid ev dikesrensning i form av upplag av grävmassor och körskador på marken

Bevarandeåtgärder

Årligt bete eller slåtter. Rökning av igenväxningsvegetation vid behov.

Bevarandetillstånd

Kunskap saknas.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 0,67 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Beskrivningen nedan är generell och gäller inte specifikt lövsumpskogen i Davik.

Naturtypen förekommer på näringsrik mark som är fuktig-blöt. Det finns en påverkan från högt grundvatten och översvämning sker normalt årligen. Naturtypen finns på mineraljord, tunna torvtäcken och i vissa fall även på torvmark av lövkärrstorv/vasstorv. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och ask/triviallöv (var för sig eller tillsammans) minst 50% av grundytan. I södra och mellersta delarna av landet utgörs trädskiktet ofta av klibbal och ibland ask.

Bevarandemål

Arealen lövsumpskog ska vara minst 0,67 ha, Inslaget av gran ska vara liten. I naturtypen ska det finnas rikligt med död ved i form av liggande och stående träd samt grenar. Hydrologin ska vara opåvekad.

Negativ påverkan

- Invandring av gran
- Dikning eller andra åtgärder som kan förändra hydrologin i området
- Bebyggelse eller annan exploatering som innebär att hela eller delar av hagen måste tas ur drift
- Avverkning av värdefulla träd och buskar i annat än naturvårdande syfte

Bevarandeåtgärder

Fri utveckling.

Bevarandetillstånd

Kunskap saknas.

Dokumentation

Referenser

Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: Sörmlands Natur. Naturvårdsprogram.

Rydberg, H. Alchemilla obtusa, stubbdaggkåpa, och dess förekomst i Sverige. svensk Bot. Tidskr. 80:1-8.

Rydberg, H. & Wanntorp, H.-E. 2001: Sörmlands Flora. Botaniska Sällskapet i Stockholm.

Rydberg, H. & Vik, P. 1992: Ängs- och hagmarker i Södermanlands län. Länsstyrelsen.

Åtgärdsprogram för trumgräshoppa. Remissversion (opubl.)

Inventeringar

Adoxa Naturvård 2004: Kärnväxtinventering i sörmländska ängs- och hagmarker.

Uppföljning 2002-2003 av 1994-95 års regionala miljöövervakning Programområde:

Jordbruksmark – undersökningstyp: Intensiv övervakning av kärnväxter, huvudrapport.

Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Elmhag, J. 2002: Inventering av kärnväxtfloran i tio Natura 2000-områden i

Södermanlands län. Adoxa Naturvård – projektuppdrag för Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Sjöstedt Jan. 2005. Inventering av trumgräshoppa i länet 2004-2005. (Opubl. rapport).

Exempel på arter i området

Växter

Backnejlika

Blåsuga

Brokförgätmigej

Brudbröd

Gullviva

Gökblomster

Hirsstarr

Jungfrulin spp

Kattfot

Klasefibbla

Liten blåklocka

Låsbräken spp

Mandelblom

Nattviol

Nickskära

Parkmåra

Prästkrage

Revfibbla

Skallra spp

Slätterfibbla

Sumpmåra

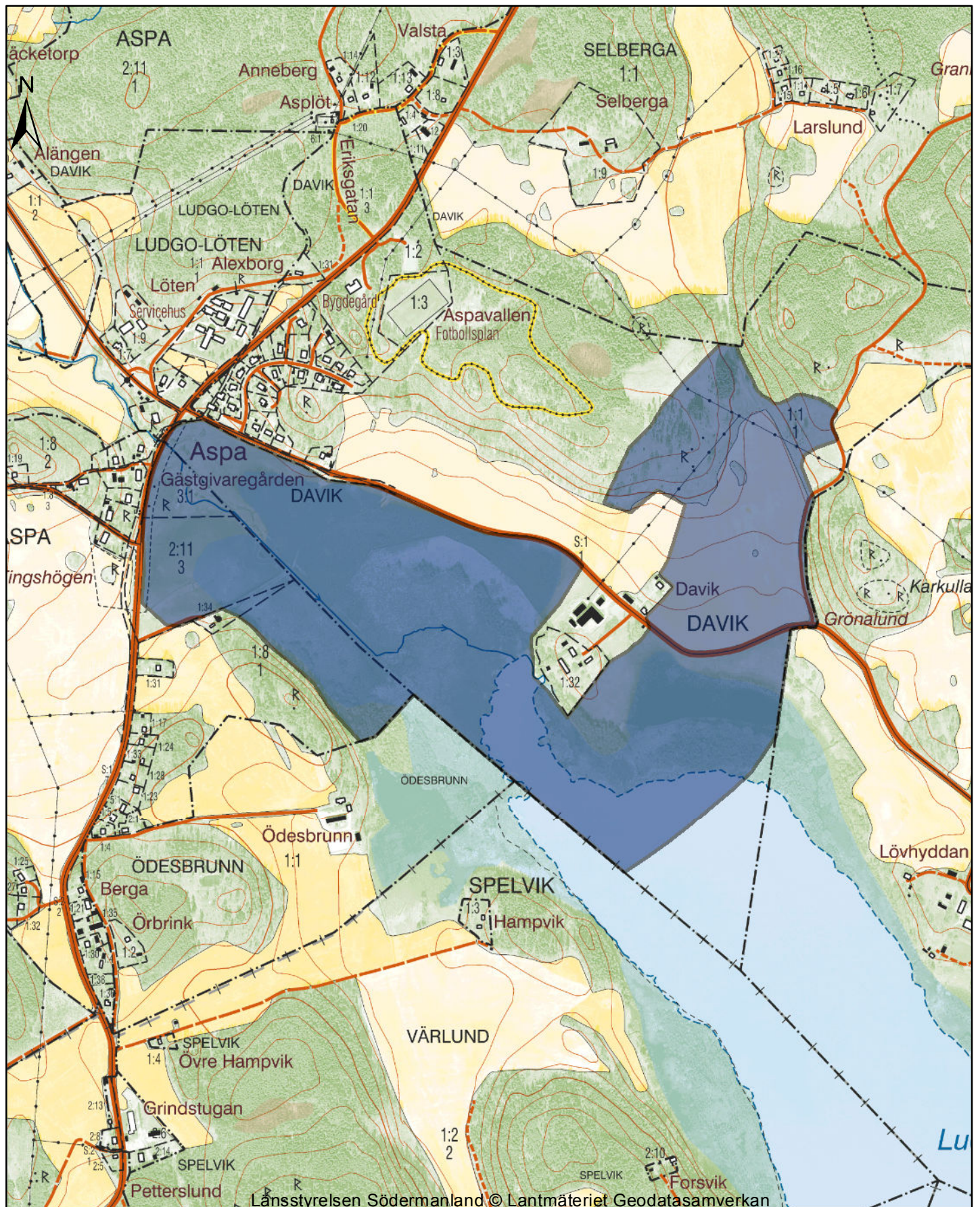
Svartkämpar

Sörmlandsdaggkåpa

Timjan spp

Ängsruta
Ängsvädd
Ögontröst spp

Fåglar
Brun kärrhök
Rördrom
Sothön

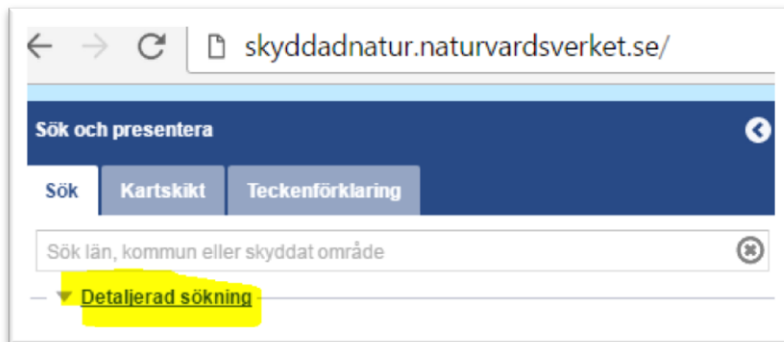

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

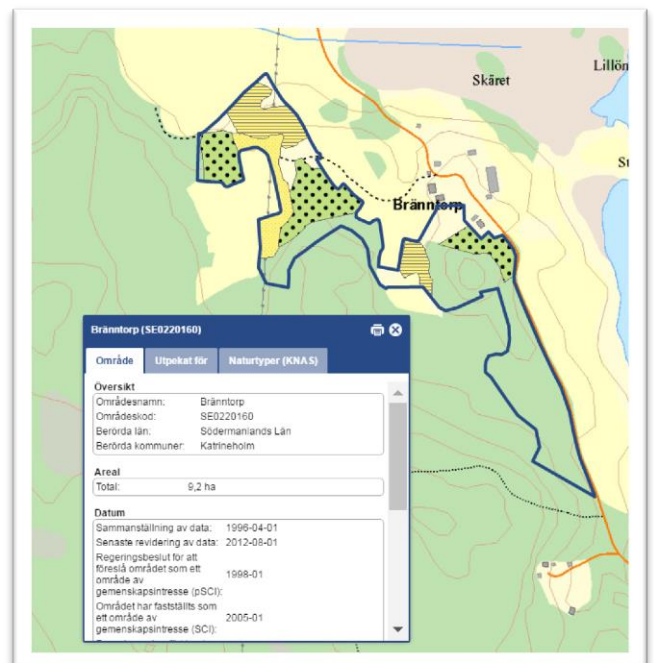
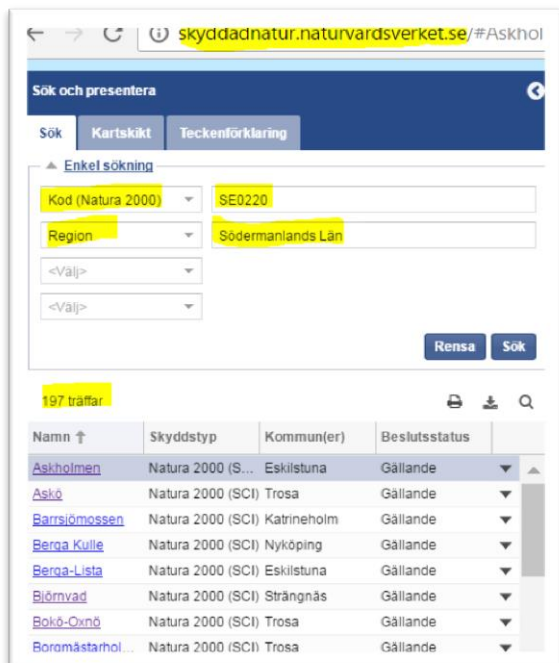
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram *Södermanlands län*

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

